

DEZVOLTARE REGIONALĂ

NR. 8

AUGUST 2012

BULETIN ELECTRONIC INFORMATIV AL AGENȚIEI
DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD

DEZVOLTARE REGIONALĂ · REGIUNEA DE SUD · DEZVOLTARE ECHILIBRATĂ · PROSPERITATE

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI CONSTRUCȚIILOR

AGENȚIA
DE DEZVOLTARE REGIONALĂ
SUD

WWW.ADRSUD.MD

1.	15 proiecte de dezvoltare regională ar putea fi finanțate din Fondul Național de Dezvoltare Regională în următorii ani.	2
2.	Raionul Leova are cele mai multe proiecte-candidate la finanțare	3
3.	Vizite de monitorizare	4
4.	Vizita ministrului Marcel Răducan în raionul Cantemir	5
6.	Apă potabilă pentru 4 localități din raionul Cahul	6
7.	A fost finalizată construcția unei artere de canalizare în or. Cimișlia	8

15 proiecte de dezvoltare regională ar putea fi finanțate din Fondul Național de Dezvoltare Regională în următorii ani.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor în comun cu Agenția de Dezvoltare Regională Sud au organizat miercuri, 15 august ședința ordinară a Consiliului Regional de Dezvoltare Sud. Ședința a fost una de totalizare și raportare în urma petrecerii celui de-al doilea Apel de propuneri de proiecte și încheierii primului semestru de activitate din anul 2012. Din cei 32 de membri, 25 au fost prezenți și au constituit majoritatea necesară pentru aprobarea deciziilor puse pe ordinea de zi.

Apelul de Propuneri de proiecte cu nr. II (APP II) a durat aproximativ patru luni de zile și s-a încheiat la jumătatea lunii iulie. Pe parcursul unei luni, proiectele depuse au fost evaluate de comisia administrativă și de cea formată din experți. Concluziile lor au constituit principalul motiv de organizare a ședinței CRD care au, conform regulamentului, dreptul de a decide soarta proiectelor recepționate.

Ordinea de zi a ședinței a cuprins analizarea raportului de activitate a ADR Sud pentru primul semestru a anului 2012; audierea raportului privind implementarea proiectelor de dezvoltare regională cu finanțare din Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR) și GIZ, pentru perioada ianuarie-iulie 2012; prezentarea proiectului Strategiei de Dezvoltare Regională Sud revizuit și conceptul POR Sud 2013-2015.

Directorul ADR Sud, **Maria Culeșov**, a vorbit despre raportul de evaluare a cererilor de finanțare pe proiectele depuse în cadrul APP II și despre stabilirea listei proiectelor pentru includerea în Planul Operațional Regional (POR) pentru 2013-2015: „A fost o perioadă productivă, încărcată din punct de vedere emoțional și tehnic, au fost foarte multe întrebări și foarte multe lucruri neterminate. Am ajuns într-un final să le aranjăm pe toate și să alegem cele mai de succes idei pentru a căpăta finanțare din FNDR. Am recepționat 56 de note conceptuale în prima etapă, 27 de dosare cu cereri complete de finanțare în a doua etapă”.

În urma concluziilor comisiilor de evaluare, Consiliul Regional de Dezvoltare Sud a votat în unanimitate propunerea de DUP 2013-2015 în care vor fi incluse 15 proiecte noi. Cele 15 proiecte au fost evaluate de către o comisie interministerială. Concluziile finale ale comisiei vor fi prezentate Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale spre sfârșitul lunii septembrie.

* Raionul Leova are cele mai multe proiecte-candidate la finanțare

Cele 15 proiecte câștigătoare întrunesc doar două din cele trei priorități din Strategia de Dezvoltare Regională Sud. Geografic, exclud în totalitate raioanele Cantemir și Basarabeasca. Raionul Leova s-a dovedit a avea cele mai reușite idei de proiect propunând spre finanțare 5 proiecte de dezvoltare regională:

- * Construcția apeductului magistral Leova - Hănăsenii Noi - Filipeni - Romanovca
- * Construcția apeductului magistral Leova - Iargara
- * Construcția drumului local Filipeni - Romanovca - Sărata Nouă
- * Construcția drumului local Sărățica Nouă - Tomaiul Nou
- * Construcția sistemului de management al deșeurilor solide în or. Iargara

Raionul Cimișlia este cu doar un pas în urmă susținând patru proiecte, dintre care trei ar urma să reabiliteze porțiuni de drum dintre Codreni și Sagaidacul Nou, Sagaidac - Porumbrei și Hîrtop - Mereni iar unul să inițieze gestionarea integrată a deșeurilor menajere solide în întreg raionul.

Raioanele Cahul și Taraclia împărtășesc aceeași poziție cu câte două proiecte de dezvoltare regională. Taraclia își propune să atragă investiții în căi de acces și în stația de epurare a apelor reziduale din oraș. Raionul Cahul se află pe listă cu următoarele proiecte:

- * Reabilitarea și modernizarea drumului de importanță regională - str. Spirin din or. Cahul
- * Evacuarea centralizată a deșeurilor din s. Roșu

Raioanele Ștefan Vodă și Căușeni dețin ambele câte un proiect la prioritatea 1 „Reabilitarea infrastructurii fizice” și prioritatea 3 „Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice” :

- * Reabilitarea infrastructurii drumului în s. Carahasani - oportunități sporite pentru dezvoltarea economică pentru zona de sud a R. Moldova
- * Amenajarea drumului de acces spre Casa Muzeu „Alexei Mateevici, din satul Zaim, raionul Căușeni.

Cele 15 proiecte se ridică la suma totală de 300 452,82 lei

Vizite de monitorizare

Pe parcursul lunii august au fost întreprinse un șir de vizite de monitorizare la proiectele în implementare în Regiunea de Dezvoltare Sud.

► 07- 08 august 2012 | Cahul, Căușeni, Cantemir

În cadrul vizitelor au fost organizate ședințe cu factorii responsabili de implementarea eficientă a proiectelor și discutate aspectele problematice care încetinesc procesul de lucru. ADR Sud efectuează săptămânal deplasări la proiectele în implementare în Regiunea de Dezvoltare Sud: „Reabilarea zonei de odihnă și agrement Lacul Sărat din Cahul”, „Construcția drumului de acces Dimitrva-Acui”, „Turism sportiv în promovarea imaginii Regiunii”, „Aprovizionarea cu apă potabilă a locuitorilor satului Roșu din Cahul”.

► 21 august 2012 | Cantemir

Vizita ministrului Marcel Răducan în raionul Cantemir

Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor **Marcel Răducan**, împreună cu directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, **Maria Culeșov** și președintele raionului Cantemir, **Andrei Malașevschii**, au efectuat o vizită la proiectul implementat de ADR Sud în raion „Construcția drumului de acces Dimitrova-Acui”. Proiectul se implementează din primăvara acestui an și vine să asigure accesul locuitorilor comunelor Cîietu și Baimaclia spre centrul raional Cantemir prin construirea unui drum cu lungimea de 4 km între satele Dimitrova și Acui. Costul total al proiectului se ridică la suma totală de 17 596 40 lei, surse alocate din Fondul Național de Dezvoltare Regională. Proiectul se preconizează a se finaliza la sfârșitul lunii noiembrie a.c. iar în această perioadă se aplică îmbrăcămintea rutieră.

DI Răducan a atenționat antreprenorul cu privire la efectuarea calitativă a lucrărilor și asigurarea durabilității proiectului.

Apă potabilă pentru 4 localități din raionul Cahul

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor în comun cu Agenția de Dezvoltare Regională Sud (ADR Sud) au finalizat 2 proiecte de dezvoltare regională care vin să asigure cu apă potabilă 4 localități din raionul Cahul - Manta, Crihana Veche, Pașcani și Roșu. Marți, 21 august au fost întrunite comisiile pentru recepția finală a lucrărilor din cadrul proiectului „Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut” și pentru recepția la terminarea lucrărilor din cadrul proiectului „Aprovizionarea cu apă potabilă a locuitorilor satului Roșu” din raionul Cahul. Comisiile formate din antreprenori, reprezentanții ADR Sud, ai Autorităților Publice Locale, responsabilii tehnici și reprezentanți ai întreprinderii municipale „Apă Canal”, Cahul s-au expus pe marginea executării lucrărilor respectării graficului de execuție și a tehnologiilor în domeniu.

Comisiile formate din antreprenori, reprezentanții ADR Sud, ai Autorităților Publice Locale, responsabilii tehnici și reprezentanți ai întreprinderii municipale „Apă Canal”, Cahul s-au expus pe marginea executării lucrărilor respectării graficului de execuție și a tehnologiilor în domeniu.

În cazul recepției finale din cadrul proiectului „Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut” a fost citit procesul verbal al ședinței de recepție la terminarea lucrărilor. Neconcordanțele depistate atunci au fost înlăturate în timp, a constatat comisia de recepție și a declarat obiectul drept unul funcțional. Primarul localității Manta, **Ion Neagu** a ținut să menționeze: „La început eram confuz cu privire la ce trebuie să facem, aveam o altă imagine expusă, cu timpul, însă am descoperit adevăratul proces de implementare a unui proiect de dezvoltare regională, care este unul foarte complex”.

s.Roșu va beneficia de suport și în construcția sistemului de canalizare

În cazul recepției la terminarea lucrărilor din cadrul proiectului „Aprovizionarea cu apă potabilă a locuitorilor satului Roșu” comisia a depistat careva nereguli și a stabilit un termen de 30 de zile pentru înlăturarea acestora. Primarul localității Roșu a declarat că mai mult de 50 % din locuitori au primit condiții tehnice pentru începerea procedurii de branșare la sistemul nou construit: „Este proiectul satului și nu al primarului, am participat cu toții la procesul de implementare și am ajuns să avem un rezultat”. Urmează ca după branșare antreprenorul să finalizeze și lucrările de reabilitare a stratului de asfalt afectat. După finalizarea procesului de implementare a proiectului, localitatea Roșu va beneficia de suport din partea GIZ Molodva în construcția sistemului de canalizare din sat.

Menționăm că în ambele cazuri problema branșării cetățenilor la sistem este una care persistă și stagnează procesul de conectare la sistemul centralizat de aprovizionare cu apă al orașului Cahul. În acest sens reprezentanții APL vor organiza campanii de informare a cetățenilor din cele 4 localități din sudul Republicii Moldova.

A fost finalizată construcția unei artere de canalizare în or. Cimișlia

Costul lucrărilor efectuate în Cimișlia se ridică la suma de 5 975 200 lei cu o durată de implementare de 5 luni.

După implementarea proiectului dat există posibilitatea de a racorda la sistemul centralizat de canalizare a 4120 de case individuale în or. Cimișlia, 570 de case în Bogdanovca Nouă și 111 case Bogdanovca Veche.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor împreună cu Agenția de Dezvoltare Regională Sud au finalizat în luna august trei proiecte de dezvoltare regională. Unul dintre acestea este și cel implementat în or. Cimișlia. Proiectul „Reparația capitală a sistemului de canalizare, stațiilor de pompare și a stației de purificare din or. Cimișlia. Construcția sistemelor de canalizare, stațiilor de pompare și reconstrucția sistemelor de aprovizionare cu apă a satului Ecaterinovca” a fost divizat și implementat treptat. Locuitorii s. Ecaterinovca au apă potabilă în robinete din luna noiembrie 2011 datorită proiectului implementat din banii Fondului Național de Dezvoltare Regională.

Partea din proiect, care a vizat doar Cimișlia, a constituit din construcția unei artere de canalizare de la stația de pompare a apelor reziduale până la stația de epurare. Odată construită artera de canalizare, a fost întrunită comisia la terminarea lucrărilor. Comisia constituită din antreprenor, directorul ADR Sud, Maria CULEȘOV, primarul or. Cimișlia, Gheorghe RĂILEANU, experți din cadrul primăriei și consilieri locali, a analizat gradul de realizare a lucrărilor în conformitate cu prevederile proiectului tehnic, cu detaliile de execuție, precum și a normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice în vigoare.

În urma vizitei în teritoriu, la locul implemetării proiectului, comisia de recepție a constatat unele neconcordanțe pentru înlăturarea cărora antreprenorul împreună cu Autoritățile locale din oraș au la dispoziție 30 de zile calendaristice.

Buletinul informativ este elaborat de
Agenția de Dezvoltare
Regională Sud, instituție publică
necomercială, creată
pentru implementarea obiectivelor de
dezvoltare regională.

Pentru informații detaliate contactați
Specialistul în Comunicare,

Sofia Cazacu

Tel.: (0241) 26286

E-mail: adrsud@gmail.com

WWW.ADRSUD.MD

Cooperare pentru dezvoltare

Agenția de Dezvoltare Regională Sud

Or. Cimișlia,
str. Ștefan cel Mare nr. 12
incinta Consiliului Raional
Cimișlia
Et. 1

Telefon/Fax: 0241 2 62 86
E-mail: office@adrsud.md,
adrsud@gmail.com